

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSA
1051 Budapest, Nádor u. 22.
1387 Budapest, Pf. 40. Telefon: 475-7100 Fax: 269-1615

A JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSÁNAK KEZDEMÉNYEZÉSE

Ügyszám: JNO-4831/2009.

Tárgy: A szikszói lezárt hulladéktelepen ismeretlen tettes(ek) által elhelyezett nagy mennyiségű, állati eredetű szerves hulladék okozta környezetveszélyeztetés

I. A vizsgálat megindulása

1. 2009. szeptember 15-én a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa Irodájának két munkatársa egyéb folyamatban lévő ügygel kapcsolatosan helyszíni vizsgálatot tartott Szikszón.

Előzőleg a sajtóból értesültek a 2007-ben bezárt szikszói hulladéklerakó-telepen történt nagy mennyiségű, ismeretlen, vélhetően állati eredetű szerves hulladék illegális elhelyezéséről, ezért a helyi környezetvédelmi egyesület elnökének segítségével a hulladéklerakó területén is szemlét tartottak.

2. A helyszíni szemle tapasztalatai alapján felmerült, hogy a nagy mennyiségű szerves hulladék ismeretlen tettes(ek) általi elhelyezésével környeztkárosítás és környezetveszélyeztetés valósult meg, ezért a büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) 280. § és 281/A. § (2) bekezdése alapján környeztkárosítás és a hulladékgazdálkodás rendjének veszélyes hulladékkal történő minősített esete szerinti megsértése bűncselekménye gyanúja miatt feljelentést tettem a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészségen.

II. A hatáskör megalapozása

3. A Biztos eljárásának alapja az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 27/D §. (1) bekezdése, mely szerint „A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa kezdeményezheti a hatáskörrel rendelkező hatóságnál, hogy tegyen intézkedést a környezetet károsító tevékenység megakadályozására, megtiltására, a károk megelőzésére és a környezetet károsító magatartás tanúsítását megelőző környezeti állapot helyreállítására.”

III. A tényállás

A helyszíni szemlén tapasztaltak alapján a következő tényállást állapítottuk meg:

4. A bezárt hulladéklerakó-telephez vezető úton az illetéktelenek behatolásának megakadályozását szolgáló vasbeton-útlezáró létesítményt ismeretlen tettesek megrongálták és elmozdították, s a hulladéklerakó területére így munkagépekkel bejutva négy nagyméretű, ismeretlen mélységű megásott gödröt nagymennyiségű bűzös, valószínűleg szerves, állati eredetű folyékony halmazállapotú hulladékkal töltötték fel.

A helyszínen talált kettő darab üres, frissen megásott gödör alapján valószínűsíthető, hogy az ismeretlen elkövetők további hulladékmennyiség lerakását tervezik, illetve tervezték.

Az elhelyezett (vélelmezhetően veszélyes) hulladék pontos összetétele eddig nem került megállapításra, azonban fentiek a helyszíni szemle megállapításai alapján kerültek rögzítésre.

5. A nagy mennyiségű szerves, feltehetően állati eredetű szerves hulladék elhelyezése a környezeti elemeket veszélyezteti, s hosszútávon a felszín alatti vizek szennyeződését is okozhatja. Ezért szükséges a további környezetveszélyeztetés megelőzése megfelelő intézkedések megtételével.

IV. Jogi elemzés

A./ Az elhagyott állati eredetű hulladék jogi minősítése

8. A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (továbbiakban: Hgt.) a tárgyi hatály tekintetében a 2. §. az első két bekezdésében az alábbi szabályozást adja:

„(1) A törvény hatálya kiterjed

a) minden hulladékra;

b) a hulladékgazdálkodási tevékenységekre és létesítményekre.

(2) A törvény hatálya

b) az állati hulladékokra (beleértve az állati tetemeket, a trágyát), valamint más természetes, a mezőgazdaságban felhasználható nem veszélyes anyagokra, csak annyiban terjed ki, amennyiben azokról jogszabály másképp nem rendelkezik.”

9. A állati eredetű hulladékokra vonatkozó speciális jogszabály hatályos jogunkban az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állat-egészségügyi szabályairól szóló 71/2003. (VI.27.) FVM rendelet, amelynek 27. §. (4) bekezdésében foglalt jogharmonizációs záradék szerint a rendelet a nem emberi fogyasztásra szánt állati melléktermékekre vonatkozó egészségügyi előírások megállapításáról szóló 1774/2002. EK Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelettel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

10. A 71/2003. (VI.27.) FVM rendelet ugyanakkor nem tartalmaz arra vonatkozó rendelkezést, hogy ha az állati eredetű hulladék tulajdonosának a személye ismeretlen, az eljárásra milyen jogszabályi rendelkezések vonatkoznak. Ezért az ismeretlenek által elhelyezett, vélhetően állati eredetű szerves hulladék tekintetében a Hgt. 2. §. (2) bekezdésének b.) pontja alapján a Hgt. rendelkezéseit kell alkalmazni.

11. A Hgt 30. §-a az elhagyott hulladékokról így rendelkezik:

„(1) Az ingatlanon elhagyott hulladék kezelési kötelezettsége a hulladék tulajdonosát, ha annak személye nem állapítható meg - ellenkező bizonyításig - az ingatlan tulajdonosát terheli.

(2) A települési önkormányzat, közigazgatási területén a közterületen elhagyott hulladék elszállításáról és hasznosításáról, illetve ártalmatlanításáról a közszolgáltatás keretein belül - a 31. §-nak megfelelően - gondoskodik.

(3) A környezetvédelmi hatóság az elhagyott hulladék elszállítására és ártalmatlanítására kötelezi

a) a hulladék tulajdonosát,

b) az ingatlan tulajdonosát, abban az esetben, ha a hulladék tulajdonosának személye nem állapítható meg,

c) közterületen elhagyott hulladék esetében a települési önkormányzatot, ha az (1)-(2) bekezdésben foglalt kötelezettséget önként nem teljesítik.

(4) Ha az elhagyott hulladék tulajdonosa azonosítható, a költségviselő vele szemben a hulladékkezelés és az eljárás költségeit érvényesíti.”

12. A Hgt. 59. §. (1) bekezdés i.) pontjában megadott felhatalmazás szerint a 241/2001. (XII. 10.) Kormányrendelet rögzíti a jegyző települési hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladat- és hatásköreit. Ezen hatásköri rendelkezések között a Kormányrendelet 2. §. (1) bekezdés a.) pontja tartalmazza a jegyző elhagyott hulladékkal kapcsolatos hatáskörét, amely szerint a jegyző „az elhagyott hulladék elszállításával és ártalmatlanításával kapcsolatban a Hgt. 30. § (3) bekezdésének a) és b) pontjában foglaltak szerint eljár”.

Az elhagyott hulladéokra vonatkozó szabályozást a Hgt. a „Települési folyékony és szilárd hulladékokra vonatkozó külön szabályok” című IV. fejezetében tartalmazza, amelyhez tematikusan igazodik a 241/2001. (XII. 10.) Kormányrendelet szabályozása is. Így a jegyző a települési hulladékgazdálkodás rendszeréhez kapcsolódóan a települési elhagyott hulladék tekintetében gyakorolja a környezeti hatósági hatásköröket.

13. A helyszíni szemlén megtekintett, elhagyott hulladéknak minősülő, nagy mennyiségű szerves anyag pontos tárgyi minősége ugyanakkor a szemle alkalmával nem volt megállapítható, így annak megítélése, hogy az elhagyott hulladék tárgyilag veszélyes hulladéknak minősül-e, csak az ezt megállapító vizsgálatok eredményének ismeretében lesz eldönthető.

14. A veszélyes hulladékokra, mint a környezet védelme szempontjából kiemelt kockázatot jelentő hulladék-kategóriára vonatkozó szabályozást a Hgt. V. fejezete tartalmazza, amelynek legelső, 32. §. (1) bekezdése az ismeretlen összetételű hulladékokkal kapcsolatosan az alábbi törvényi vélelmet tartalmazza:

„(1) A külön jogszabályokban kihirdetett hulladékjegyzékekben nem szereplő, vagy ismeretlen összetételű hulladékot veszélytelenségének, illetve veszélyességének megállapításáig veszélyes hulladéknak kell tekinteni.”

15. A nagy mennyiségű, állati eredetű szerves hulladék a Hgt. 2. melléklete alapján meghatározott jellemzők szerint veszélyes hulladéknak minősülhet elsődlegesen a H9 „Fertőző” (életképes mikroorganizmusokat vagy azok toxinjait tartalmazó anyagok, amelyek ismert módon vagy megalapozott feltételezések szerint betegséget okoznak az emberben vagy más élő szervezetben) kategória alapulvételével.

16. A Hgt. szabályozásával összhangban hatályos jogunkban a hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet 1. §. (2) és (3) bekezdései az alábbi szabályozást adják:

„(2) Veszélyes hulladékok az 1. számú melléklet A) pontjában külön megjelölt és B) pontjában szereplő hulladékok.

(3) A listák alapján nem azonosítható, illetve az 1. számú melléklet A) pontjában nem jelölt hulladékok esetében a hulladék veszélyes hulladéknak minősül, ha a Hgt. 2. számú melléklete szerinti veszélyességi jellemzők valamelyikével (...) rendelkezik”.

17. A Hgt. 40. § (2) bekezdése így rendelkezik „A hulladékgazdálkodási igazgatás feladatait a Kvt., valamint az e törvény és más jogszabályok rendelkezései alapján a környezetvédelemért felelős miniszter, a környezetvédelmi államigazgatási szervek, illetőleg a települési önkormányzat és szervei, valamint a jegyzők látják el.”

Ehhez kapcsolódóan a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 8. § (2) bekezdése azt az *általános* hatásköri rendelkezést tartalmazza, hogy „Környezetvédelmi hatóságként - ha e rendelet másként nem rendelkezik - a felügyelőség jár el.” 19. §. (2) bekezdése ezzel megegyezően rendelkezik attól, hogy „Környezetvédelmi igazgatási szervként - ha e rendelet másként nem rendelkezik - a felügyelőség jár el.”

18. A fentiekben is összefoglalt jogszabályok megjelölik a különböző helyzetű és tárgyi minőségű hulladékokkal kapcsolatos kiemelt, *speciális* hatásköröket, így a 241/2001. (XII. 10.) Kormányrendelet a jegyző települési hulladékokkal kapcsolatos hatásköreit, az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékekről szóló 71/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 25. §. (1) bekezdése az állati hulladék vonatkozásában az állategészségügyi ellenőrző állomás hatáskörét, a veszélyes hulladékokra vonatkozólag pedig a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendelet 31. § (1) bekezdés a.) pontja az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség hatáskörét.

19. A szikszói hulladék-telepen elhagyott hulladékmennyiség ismeretlen eredete és összetétele, a települési hulladékok szokásos jellegétől eltérő tárgyi minősége és mennyisége, valamint a helyszíni szemle megállapításai alapján valószínűsített szerves eredetre utaló jellemzői miatt nem vonható egyértelműen e speciális hatásköri rendelkezések egyike alá sem, a Hgt. 32. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezése alapján pedig az erre vonatkozó vizsgálatok elvégzéséig ismeretlen összetétele alapján azt veszélyes hulladéknak kell tekinteni.

20. A 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendelet 4. § első két bekezdése az *ismeretlen összetételű hulladék besorolása*, illetve veszélyességének megállapítására irányuló eljárásról így rendelkezik: „(1) A hulladék besorolását - annak veszélyességére tekintettel - a hulladék termelője, vagy ha az nem állapítható meg, akkor a birtokosa köteles elvégezni külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével.

(2) Amennyiben a termelő vagy a birtokos a besorolási kötelezettségének nem vagy hibásan tesz eleget, a termelő, birtokos telephelye szerint illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség a hulladék besorolását a külön jogszabály előírásainak figyelembevételével határozatban állapítja meg.”

A hulladék veszélyességének megállapítására irányadó szempontokat a 16. pontban már hivatkozott 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet 1. §. (2) és (3) bekezdései tartalmazzák.

21. Az állati eredetű hulladék veszélyességének megállapítására irányuló eljárásra vonatkozó speciális eljárási szabályt pedig a 347/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 32/B. §. (3) bekezdése tartalmazza:

„(3) A Kormány a felügyelőségnek a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése szerinti állati hulladék besorolására irányuló eljárásában, - annak elbírálása kérdésében, hogy az állati hulladék rendelkezik-e a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 2. számú melléklete szerinti H9 veszélyességi jellemzővel - első fokú eljárásban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal területi szervét, másodfokú eljárásban a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központját szakhatóságként jelöli ki.”

22. A speciális hatásköri rendelkezéseket megelőző helyzetű, a Hgt. 40. §. (2), valamint a 347/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 8. § (2), és 19. § (2) bekezdéseiben foglalt hatásköri rendelkezések szerint a hulladékokra vonatkozó gazdálkodási, kezelési és egyéb eljárások tekintetében a területileg illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi, és vízügyi felügyelőségnek a Hgt. kerettörvény-jellegéből adódóan elsődleges és általános hatásköre van. A hatályos szabályozási struktúrában a környezetvédelmi felügyelőség általános hatásköre az alapja és kerete a speciálisan kiemelt hulladékfajták szerinti, további kormányrendeletekben és miniszteri rendeletekben foglalt, egyes hulladékfajtákra vonatkozó, speciális hatásköri rendelkezéseknek.

Az erre vonatkozó szabályozás követi a Hgt. 40. § (2) bekezdésben foglalt megkülönböztetést a hulladékgazdálkodási igazgatásban az államigazgatási szervek általános, és a települési önkormányzati szervek, valamint a jegyző eseti, speciális hatásköreinek megkülönböztetése szerint, a hatásköri szabályozásnak ezzel a struktúrájával megfelelően a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségnek a környezetvédelemben egészében betöltendő centrális funkciójának és szerepének is.

B./ A környezetveszélyeztetés megszüntetésére, a környezeti kár elhárítására, a közigazgatási jogi felelősség megállapítására vonatkozó jogszabályi rendelkezések, a környezetvédelmi hatóság ezzel kapcsolatos hatáskörei

23. Az illegálisan elhelyezett, vélelmezetten veszélyes, állati eredetű szerves, nagy mennyiségű hulladék a környezeti elemekre, elsősorban a talajra és a levegőre közvetlen veszélyt jelent, de a környezetveszélyeztetés megszüntetésére irányuló intézkedések hiányában hosszabb idő elteltével környezeti kárt okozhat a felszín alatti vizekben is. Ezen kívül – az erre vonatkozó vizsgálatok eredményei szerint – közegészségügyi szempontból is veszélyt okozhat.

24. Az illegális hulladékelhelyezéssel megvalósult környezetveszélyeztetés miatt a környezetért való közigazgatási felelősségre vonatkozó általános törvényi szabályozásból kiindulva, a környezetveszélyeztetés megszüntetésére és a környezeti károk elhárítására vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket tekintjük át.

25. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) a környezettel kapcsolatos általános felelősségi szabályokat tartalmazza, amelyek 64. § (1) bekezdésének d.) pontja a környezetvédelmi hatóság feladataként a következőt írja elő:

„A környezetvédelmi igazgatás körébe tartozik

d) a környezeti károk elhárítására irányuló feladatok szervezése;”

26. A Kvt. környezetért való felelősségről szóló IX. fejezetében foglaltan a 102/A. § (5) bekezdése a környezetvédelmi hatóság szerepét a környezetért való közigazgatási jogi felelősség érvényesítésében a következőképpen írja elő:

„A környezetvédelmi igazgatási szerv a (2) bekezdésben, illetve a 101. § (2) bekezdés *c*)-*d*) pontjában meghatározott esetben a külön jogszabályban meghatározottaknak megfelelően *b*) megteheti a szükséges környezetkárosodást megelőző, illetve helyreállítási intézkedéseket saját maga, illetve azt mással elvégeztetheti.”

27. A Kvt. 101. § (2) bekezdésének *c*)-*d*.) pontjai szerint:

„(2) A környezethasználó köteles

c) környezetkárosodás bekövetkezése esetén minden lehetséges intézkedést megtenni a környezetkárosodás enyhítése, a kárelhárítás, illetve a további környezetkárosodás megakadályozása érdekében, így különösen haladéktalanul ellenőrzése alá vonni, feltartóztatni, eltávolítani vagy más megfelelő módon kezelni a környezetkárosodást okozó anyagokat, illetve más károsító tényezőket azzal a céllal, hogy korlátozza vagy megelőzze a további környezetkárosodást és az emberi egészségre gyakorolt kedvezőtlen hatásokat vagy a környezeti elem által nyújtott szolgáltatások további romlását;

d) környezetkárosodás bekövetkezése esetén az eredeti állapotot vagy a külön jogszabályban meghatározott, az eredeti állapothoz közeli állapotot helyreállítani, valamint a környezeti elem által nyújtott szolgáltatást visszaállítani vagy azzal egyenértékű szolgáltatást biztosítani”

28. A környezetért való közigazgatási jogi felelősségről rendelkező 102/A. §. (2) bekezdése ehhez közvetlenül kapcsolódva rendelkezik úgy, hogy:

„A környezethasználó köteles a külön jogszabályban meghatározott környezetkárosodást megelőző intézkedéseket megtenni, valamint környezetkárosodás esetén a helyreállítási intézkedések megtétele során

a) elsődleges helyreállítási intézkedésként a környezetnek vagy valamely környezeti elemnek, illetve a környezeti elem által nyújtott szolgáltatásnak az eredeti állapotát vagy ahhoz közeli állapotát helyreállítani;

b) kiegészítő helyreállítási intézkedésként amennyiben az elsődleges helyreállítási intézkedés nem vezet eredményre,

ba) a károsodott környezeti elemet erre alkalmas környezeti elemmel, illetve a környezeti elem által nyújtott szolgáltatást erre alkalmas környezeti elem által nyújtott szolgáltatással pótolni,

bb) ha a *ba*) pontban meghatározott pótlás sem vezet eredményre, a környezeti elemet vagy a környezeti elem által nyújtott szolgáltatást - a károsodott környezeti elem vagy szolgáltatás becsült költségével megegyező -, erre alkalmas környezeti elemmel vagy környezeti elem által nyújtott szolgáltatással pótolni.”

29. A Kvt. 36. §.-a a következő törvényi felhatalmazást adja a Kormány részére:

„A környezeti elemek védelmére, továbbá a környezetet veszélyeztető hatások elleni védelemre vonatkozó átfogó szakterületi szabályokat külön törvények, a törvényi szabályozást nem igénylő részletes szabályokat - az e törvényben foglaltak alapulvételével - a Kormány rendeletben állapítja meg.”

30. Amennyiben a bűncselekmény tárgyaként elhelyezett hulladékmennyiség az erre vonatkozóan a 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendelet a „A hulladék veszélyességének vagy veszélytelenségének megállapítására irányuló eljárás részletes szabályai”-ról szóló 1. melléklete alapján elvégzett vizsgálatok szerint nem minősül veszélyes hulladéknak, a

kárelhárításra a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Kormányrendelet (a következő 22-24. pontokban: Kormányrendelet) irányadó.

31. A Kormányrendelet 2. § (1) bekezdése szerint „A környezetveszélyeztetés megszüntetése érdekében környezetkárosodást megelőző intézkedéseket, a környezetkárosodás megszüntetése érdekében helyreállítási intézkedéseket kell tenni. A helyreállítási intézkedés keretében kárelhárítást, illetve kármentesítést kell végezni.”

32. Ha a környezethasználó személye nem megállapítható, a Kormányrendelet 3. § (1) bekezdésében szabályozottak szerint kell eljárni:

„(1) Az e rendelet szerinti környezetkárosodást megelőző intézkedések megtétele és a kárelhárítás elvégzése - figyelemmel a 17. § (1) bekezdésre - a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: felügyelőség) megbízása alapján a KÖVIZIG végzi, amennyiben:

a) a környezetkárosodás határon túlról terjed át, illetve a környezethasználó személye ismeretlen,

b) a környezethasználó környezetkárosodást megelőző intézkedést nem tesz, kárelhárítást nem végez, illetve azokat nem vagy nem megfelelően végzi.”

33. A kárelhárítás költségeivel kapcsolatos rendelkezést a Kormányrendelet 4. §- a tartalmazza:

„4. § (1) A környezethasználó, illetve a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi szervek a kárelhárítás feladatainak végrehajtását elsősorban saját erőforrásaikkal látják el.

(2) Ha a kárelhárítás ellátásához a saját erőforrás nem elegendő, a környezethasználó a KÖVIZIG-nél, a KÖVIZIG és felügyelőség vezetője a főigazgatónál kezdeményezi más vízügyi, illetőleg környezetvédelmi szervek erőforrásainak (így például anyagainak és eszközeinek) igénybevételét.

(3) Amennyiben a kárelhárítás több környezeti elemet érint, a kárelhárítást az érintett környezeti elemekre nézve csak együttesen, egymásra tekintettel lehet elvégezni.”

34. Amennyiben a hulladékmennyiség a Hgt. 2. mellékletében foglalt jellemzők alapján, illetve a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendeletnek a „A hulladék veszélyességének vagy veszélytelenségének megállapítására irányuló eljárás részletes szabályai”-ról szóló 1. melléklete szerint veszélyes hulladéknak minősül, a kárelhárítás és kármentesítés szabályairól szóló 90/2007. (IV. 26.) kormányrendeletet a 98/2001. (VI. 15.) Kormányrendeletben foglalt rendelkezésekkel összhangban kell alkalmazni.

35. A veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló kormányrendelet 24. §-a úgy rendelkezik, hogy „A környezet szennyeződésének és károsodásának elhárítása, illetve a szennyeződés továbbterjedésének megakadályozása érdekében a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség intézkedhet - az okozó terhére és költségén - a környezetet veszélyeztető veszélyes hulladékok engedéllyel és elegendő szabad kapacitással rendelkező kezelőknek történő átadásáról és náluk történő kezeléséről.”

36. A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 19. §. (2) bekezdése így rendelkezik: „(2) A felügyelőség a földtani közeg, felszín alatti víz terhelésére, minőségének veszélyeztetésére, szennyezésére, károsítására vonatkozó, birtokába került információkat kivizsgálja a hatósági intézkedés igényének megállapítása és a hatósági eljárás megalapozása érdekében.”

37. A Kormányrendelet 2. §. 12. pontja szerint „*felszín alatti víz állapotának veszélyeztetése*: tevékenység vagy mulasztás, ami a felszín alatti víz igénybevétele, az abba történő közvetlen vagy közvetett bevezetés, illetve a földtani közegbe való bevezetés révén szennyezést eredményezhet, károsodást okozhat, illetve a víztest állapotának jelentős romlásához vezethet” Fenti rendelkezések alapján a Kormányrendelet 2. § 22. pontja szerinti környezetvédelmi megelőző intézkedés, illetve a 2. § 18. pontja szerinti kármentesítés indokoltságát a kivizsgálás eredményétől függően meg kell vizsgálni, s a megfelelő kárelhárítási, helyreállítási és a további környezetveszélyeztetést megelőző intézkedéseket is ennek figyelembevételével megválasztani.

38. A helyreállítás, valamint a környezetkárosodást megelőző intézkedések finanszírozásával kapcsolatos kérdésekre vonatkozó általános törvényi szabályozást egyebekben a Kvt. 102/B. §. (3) bekezdése tartalmazza:

„Ha a környezetkárosodást megelőző, illetve a helyreállítási intézkedés költségeit a környezethasználó helyett a központi költségvetés finanszírozta, a környezetvédelmi hatóság a finanszírozott költségek összegének erejéig a környezethasználó ingatlanvagyonára a Magyar Állam javára jelzálogjog, ennek biztosítására pedig - az (1) bekezdés alapján már elidegenítési és terhelési tilalommal terhelt ingatlanokat kivéve - elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzését rendeli el. Ha a környezethasználó ingatlanvagyonának értéke a központi költségvetés által finanszírozott összegre nem nyújt kellő fedezetet, a környezetvédelmi hatóság a környezethasználó ingó vagyonára is elrendeli a jelzálogjog bejegyzését.”

C./ Következtetés

39. A környezet védelmét szolgáló – a jelen kezdeményezésben is hivatkozott - jogszabályok egyértelműen meghatározzák a környezetért való felelősség szabályait, amelyeket a hatáskörrel rendelkező hatóságnak alkalmaznia kell. Azok alapján lehet intézkedést kezdeményezni úgy a terület tulajdonosa, mint a lezárt hulladéklerakó utógondozással kapcsolatos üzemeltetője részére, hogy a környezet veszélyeztetése megszűnjön, illetve a környezetkárosodás megelőzhető legyen.

40. A jövő nemzedékek országgyűlési biztosa munkatársai által fellelt, feltehetően veszélyes hulladék mielőbbi ártalmatlanításáról gondoskodni kell, különösen azért, mert annak veszélyességi jellemzői nem ismertek, és veszélyeztetheti a környezetet. A környezet veszélyeztetése miatt intézkedésre hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerv a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség.

Ezért az előzőekben részletezett tényállás és jogszabályi rendelkezések alapján a szikszói területen illetékességgel rendelkező Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségnél az alábbi intézkedést kezdeményezem:

V. Intézkedés

Kezdeményezés az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez

41. Az Obtv. 27/D. § (1) bekezdése alapján kezdeményezem, hogy a Felügyelőség tegyen meg minden szükséges intézkedést a környezetveszélyeztetés megszüntetésére, illetve az

esetlegesen bekövetkezett környezetkárosodás elhárítására, valamint a későbbiekben hasonló jellegű környezetet károsító magatartás megakadályozására..

42. Megtett intézkedéseiről az Obtv. 27/D. § (2) bekezdése alapján szíveskedjen részünkre haladéktalanul tájékoztatást nyújtani.

Budapest, 2009. október 12.

dr. Fülöp Sándor
a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa